

# Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:  
Gorica, Riva Piazzutta št. 18  
Poduredništvo:  
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25  
Naročnina: Mesečno L 110  
Za inozemstvo: Mesečno L 190  
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Leto VII. - Štev. 50

Gorica - 15. decembra 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

## LEVIČARSTVO

Vsaka doba ima snobe, to je ljudi, ki hlastajo za novim in modernim samo zato, ker je nekaj novega in modernega. Taka moda, za katero se navdušujejo snobi, je danes neko levičarstvo. Kdor hoče reči, da je moderen, hiti zatrjevati, da je levičar. Pojma leviča in desnica dejansko zelo malo pomenita. Ker je v parlamentu navada, da se vsedejo na levo krilo komunisti, na desno pa protikomunisti, so nastali pojmi leviča, desnica in center ali sredina. To se je potem preneslo na programe političnih strank. Delno spričo uspešne komunistične propagande, delno pa iz resne želje po boljši socialni politiki je levičarstvo postalo moda. Samo to je moderno in napredno, vse drugo je slabo in nazadnjaško. Poglejmo malo resnici v obraz. Kdo danes najbolj zasluži izraz »nazadnjaki«? Komunisti. V komunističnih državah vlada največje nasilje, največje zatiranje svobode, največja socialna razlika med bogato in razkošno živimi strankinimi prvaki ter brezimno množico tlačenega ljudstva, ki mora samo garati ter živeti v bedi in revščini. Gotovo pa zasluži izraz nazadnjaki tudi tisti kapitalistični krogi, ki mislijo le nase ter nočejo nič slišati o pravih socialnih reformah in delavskih pravicah. Motijo pa se tisti, ki mislijo, da bo vse ozdravljeno in vse dobro, če se predajajo modi, materialističnemu levičarstvu, ki v resnici le pripravlja tla komunizmu, to je najslabši obliki nazadnjaštva, kot smo pravkar ugotovili. Zato moramo biti s temi izrazi previdni. Resnična usmerjenost je nekaj drugega kot politično levičarstvo. Za odločne in pravične socialne spremembe, ki naj vsem, zlasti najrevnejšim slojem zagotovijo človeka vredno življenje, smo in moramo biti predvsem katoličani. Pri tem delu pa nas vodi krščanski socialni nauk in nam ni treba jemati na posodo zgrešenih levičarskih krilat. Te prepustimo tistim, ki ne bi radi nič delali, a bi hoteli biti bogati in dobro živeti že zaradi tega, ker se trkajo na prvi, da so levičarji in progresisti ali »naprednjaki«. Naša dolžnost pa je, da resno delamo za zmago resnične krščanske socialne misli, sloneče na pravičnosti in ljubezni, ne pa na sovraštvu in ustvarjanju novih socialnih razlik ter krivic.

## Kongres krščansko-socialne stranke v Belgiji

Belgijska krščansko-socialna stranka je imela te dni kongres, na katerem je sklenila pozitivno svoje delo, temelječe na krščanskih, demokratičnih in socialnih načelih. Poudarila je, da bo v bodoče še odločneje nastopila v obrambo svobode proti levim in desnim skrajnežem, in za pozitivno sodelovanje evropskih svobodnih držav. Stranka je še vedno v sporu s socialistično-liberalno vlado zaradi podpor katoliškim šolam, ki jih je ta vlada sklenila odpraviti. Krščansko-socialna stranka je za razpust sedanje parlamenta, če bi ne mogli doseči sporazuma med vsemi tremi strankami glede tega vprašanja.

## Volitve v Avstraliji

V Avstraliji, kjer je tudi mnogo naših rojakov, so imeli v nedeljo volitve. Zmagali sta liberalna in agrarna stranka, ki sestavljata vladno koalicijo. Ministrski predsednik Menzies je zdaj že četrty zmagal. Dobil je celo deset poslanskih mest več kot jih je imel prej, in sicer na škodo laburistov.



RICMANJE — LEPA VAS V TRŽAŠKI OKOLICI Z ZNANIM SVETIŠČEM SV. JOZEFA

## Francija pred volitvami

Francoska vlada, ki ji je predsedoval radikalec Edgar Faure, je podala ostavko, toda še predno je to storila, je razpustila narodno zbornico ter razpisala nove volitve za 2. januar prihodnjega leta.

Francija je država neprestanih vladnih kriz. Od 1928. do 1940. leta je znašala povprečna doba vsake vlade štiri mesece in pol, po zadnji vojni pa približno pol leta. Kateri so glavni vzroki teh neprestanih vladnih kriz, je težko reči. Da je eden izmed vzrokov teh kriz težki zunanjepolitični položaj Francije, ni nobenega dvoma. A ni edini. Francija je imela svoje vladne krize tudi med prvo in drugo svetovno vojno, torej tudi takrat, ko ni imela toliko notranjih in zunanjepolitičnih težav, kot jih ima dandanes.

Njene notranje težave so bolj gospodarskega značaja, vendar se zdi, da se je gospodarsko stanje Francije, odkar je opustila vojno v Indokini, znatno zboljšalo. Vse hujše so njene politične težave. Lansko leto je izgubila Indokino, letos pa ji belijo glavo Maročani, Tunizijci in celo Alžirci, ki so vključeni v francosko metropolitansko ozemlje in ki pošiljajo svoje poslance in senatorje v francoski parlament. Vsi ti narodi se hočejo znebiti francoskega varuštva ter stremijo po popolni samostojnosti, katere jim Francija ne bo mogla odreči. In čim prej se to zgodi, tem bolje za Francijo, ker le na ta način si bo ohranila prijateljstvo teh narodov. Ko postanejo otroci polnoletni, se hočejo osamosvojiti ter si ustvariti lastno družino. Ravno tako je tudi z narodi, ki stremijo že po naravi k popolni samostojnosti.

## Vzroki vladne krize

Francoska vlada je padla predvsem zaradi severnoafriškega vprašanja. Vprašanje Maroka, Tunizije in Alžira stopa vsak dan bolj v ospredje ter zahteva neko rešitev. Zaradi alžirskega vprašanja je zapustila francoska delegacija, kakor znano, glavno skupščino Združenih narodov ter se povrnila tja šele sedaj, ko je glavna skupščina vzela alžirsko vprašanje z dnevnega reda. V Maroku pa kljub vrnitvi sultana Ben Jusafa ni miru in ga najbrže tudi kmalu ne bo. Vlada Edgarja Faureja ni čutila dovolj moči, da bi vzela vsa ta vprašanja odločno v roke ter si napravila tako težko odgovornost. To je bil tudi razlog, da je dal ministrski predsednik Faure izglasovati od zbornice zakon, po katerem se je zbornica predčasno razpustila ter so se razpisale nove volitve. Obenem pa je hotel Faure, da bi sprejela zbornica nov volilni zakon. Toda Faurejevi politični nasprotniki so pri tej točki vrgli vlado,

a Faure je na podlagi posebnega določila francoske ustave razpustil zbornico in, kot rečeno, razpisal nove volitve za 2. januar, ki bo v Franciji prazničen dan.

## Novo volitve po dosedanem sistemu

S padcem Faurejeve vlade je izostala tudi sprememba volilnega zakona, za katero se je ravno Mendes-France tako vneto potegoval. Razpisane volitve se bodo vršile torej po dosedanem volilnem sistemu. Po tem sistemu voli vsak departement (provinca) določeno število poslancev. Lista, ki dobi nadpolovično večino glasov, si pridobi s tem vsa poslanska mesta v dotičnem departementu. Ako pa nobena stranka ne dobi nadpolovične večine glasov, se razdelijo poslanci po proporcionalnem sistemu. Ta volilni zakon dopušča povezavo strank. Po tem sistemu se bodo vršile torej prihodnje francoske zbornične volitve, in zato je razumljivo, da so v veliki naglici vse stranke iskale povezave s sorodnimi strankami. Tako so nastali štirje bloki povezanih strank: na skrajni levi so komunisti sami. Povezave z njimi ni hotela nobena stranka. Zraven komunistov stoji blok socialistov in Mendes-Francejevih radikalov, ki bodo nastopali skupno. V sredini in proti desni so se med sabo povezali neodvisni, Faurejevi radikali in ljudsko republikansko gibanje. To je močna skupina, šteje v svojih vrstah nekaj najboljših politikov povojne Francije. Na skrajni desni so tako zvali poujadisti, nova stranka, o kateri ni znano, koliko silo predstavlja v Franciji.

Takšen je torej položaj med francoskimi strankami ob začetku volilnega boja, ki se je začel 13. dec.

## Razkroj ital. liberalne stranke

V italijanski liberalni stranki, ki je imela prejšnji teden svoj kongres v Rimu, je nastal razkroj. Iz nje je izstopil poslanec Villabrana s svojimi prijatelji. Ustanovili so novo radikalno stranko, ki trdi, da hoče biti liberalna, hkrati pa tudi levičarska. Pravi, da se hoče boriti proti desničarstvu, za samostojnejšo italijansko zunanjo politiko, proti verskemu vplivu v šolah, za socialno demokracijo. Ima torej tudi bolj kulturnobojni program proti katoličanom, kakor stara liberalna stranka, ki bo morda zdaj lažje delovala, ker bo enotnejša. Njen voditelj Malagodi se otreša očitka desničarstva in trdi, da je tudi on za odločnejšo socialno politiko in da je njegova stranka tista tretja sila in tisto središče laičnih, to je protikatoliških krogov, za kar se proglašajo novi

## KATOLIŠKA POLITIKA

Kaj je politika? Beseda prihaja iz grškega izraza »polis«, kar pomeni mesto, domovina, občina, država. Skrb za javno (občinske, državne, ljudske) zadeve je politika. Torej skrb za javni blagor.

Kaj je pri politiki temeljni činitelj? Pač pamet. Saj je človek razumno bitje. Pa kakšna pamet naj bo pri politiki? Prava pamet. Ideje, misli oblikujejo svet, narode, življenje narodov. Če so dobre, oblikujejo dobro, če so slabe, zmotne, pa slabo, napačno.

Kje pa imamo vir nezmotnih idej, misli? Katoličan zna hitro povedati. Imamo jih v katoliški Cerkvi.

Ali so pa te ideje le za privatna stanovanja? Ali naj katoličana nič ne zanima, kako naj se uredi javno življenje? Ali naj katoličan ne sme po katoliških načelih pomagati bližnjemu? Ali se ne sme brigati, da bi bile v državni zbornici uzakonjene pravične postavbe? Glejte, to je katoliška politika!

Ali naj pa kristjan, katoličan, v strahu pred nekrstjani, pred brezverci, opusti večno veljavna Kristusova načela, Kristusove misli? Ali naj se opira le na svoj razum? Ali ni to strmolavljenje v poganstvo?

Ali naj kristjan, katoličan, zavrže razodetje? Ali naj prisega na svojo nezmožljivost? Saj vendar, kot pravi pregovor, kolikor glav, toliko misli!

Ali naj se za katoličana neha moralno vrednotenje dela v javnosti? Ali poslanec sme goljufati, minister krasti? Ali se smejo teptati pravice vernikov, pravice staršev? Zgled: kako se godi če ni katoliške politike, kaže Belgija, kjer so katoličani šli razdvojeni na volitve! Sedaj jih tepejo nasprotniki verske ideje.

To je katoliška politika - skrb za javni blagor na temelju razodetih naukov, božjih postav.

Če kdo misli, da je politika skrb za lastni stolček, za lorvorjev venec puble časti, skrb za razbijanje katoliških sil, seveda to ni katoliška politika; take tudi katoličan ne sme voditi. Taka je politika brezvernih, samopasnih. Proti taki se mora katoličan boriti, da javnega blagra ne poštepa dobičarska politika.

## BOG IN POLITIKA

Ker nekateri, ki pravijo, da so verni, zanikajo upravičenost katoliške politike, pogledajmo, kakšno stališče ima Bog do politike. Ali se kaj zanjo zanima, ali ima kaj politike.

Sv. pismo nam poroča, kako je Bog vodil izraelski narod iz egiptovske sužnosti, v domovino. Faraona je silno udaril, ker je teptal božjo politiko, božjo skrb za javni blagor. Uporne Izraelce je v puščavi občutno kaznoval, ker so se upirali njegovi politiki.

Izraelce v domovini je skozi stoletja vodil, poučeval po prerokih, sodnikih, velikih duhovnikih. Kadar se je ljudstvo uprlo, je Bog nastopil. Prihrumeli so Madijani, Filistejci, Egipčani, Babilonci, Asirijci.

radikali. Pravijo, da bi nova stranka utegnila imeti toliko dobrega, v kolikor bi se ji posrečilo zadržati nekatere ljudi, da ne bi zajadrali k Nenniju in komunistom.

## Jugoslavija med dvema stoloma

»Slovenski pregled«, ki ga izdaja Odbor za svobodno Evropo v Ameriki, objavlja uvodnik o Jugoslaviji, v katerem je rečeno med drugim: Jugoslavija je danes med dvema svetovoma. Postala je »krajina« med sovjetsko-kitajskim komunističnim svetom in zahodom, ki ga vodi Amerika. Usoda »krajine« je bila v zgodovini vedno bridka, ker leži na prostoru, kjer se nasprotujejo sile druga druge dotikajo. Vse sile se za ta prostor potegujejo, a ga nikdar ne morejo popolnoma osvojiti. Zdi se nam, da se na takem položaju »krajinske države« nahaja danes tudi Jugoslavija. Voditelji jo vlečejo na Vzhod, ljudstvo se pa u-

vi, da se je ljudstvo pod tujim jarmom spametovalo... in sprejelo božjo politiko. To je: politiko, skrb za javno življenje po razodetih načelih, zapovedih...

## KRISTUS IN POLITIKA

Morda je pa Jezus Kristus, ki je prišel odrešit človeški rod, skrbel na drug način za javni blagor?

Hodil je od kraja do kraja, povsod je dobrote delil in učil, kako moramo živeti, da bomo srečni na tem in onem svetu. Učil je, da moramo sovražiti greh, delati dobro. Postavil je zakramente, celo zakrament za odpustanje grehov skesanim. Poslušale so ga množice, ljudje najrazličnejših misljenj.

Torej brez politike! Moram se nekaj poudariti. Bile so takrat razne stranke v Judeji: herodovci, ki so držali z rimskim cesarjem, saduceji, katerim so pripadali predvsem premožnejši in so bili zelo za ta svet, eseni, ki so živeli samotarsko, skrito življenje, ter farizeji. Ti slednji so hoteli biti voditelji naroda proti rimskemu cesarju. Vero so poudarjali, kadar jim je neslo. Predvsem so iskali svojo čast.

Ali se Jezus za te ni nič brigal, je kar sprejel njih politiko? Posegal je ostro v zadeve političnega življenja. Apostole je svaril, naj se varujejo kvasu farizejskega, to je njihove politike. Farizeje same je imenoval pobeljene grobove. Prav zaradi njegovega nasprotovanja njihovi politiki so ga izdali Pilatu in hujskali ljudstvo zoper njega. Celu na cesarju v Rim so se hoteli obrniti, če bi jim Pilat ne izročil v smrt Jezusa, ki jim je tako kvaril njihovo politiko, da je vse ljudstvo drlo za njim.

Končno je ustanovil Jezus Cerkev, ki naj v njegovem imenu vodi narode. »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji, pojdite in učite vse narode; učite jih spoštovati vse, kar koli vam bom zapovedal. Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zanika, mene zanika.«

## CERKEV IN POLITIKA

Kaj pa Kristusov naslednik, sveti oče? Ali naj se ne zanima za javni blagor na temelju Kristusovih načel? Pač. Naj omenim Piya XI., ki je dal slovit okrožnico proti komunizmu. V nji to zmoto obsoja in svari pred vsakim sodelovanjem z njo. To je pač velika politika, a politika za javni blagor. Politika za zveličanje duš! Ali naj Cerkev pusti, da bo satan sejal ljuljko med psemico? Vsak katoliški listič, naj bo še tako skromen, mora nastopati s politiko proti komunizmu, proti sopotnikom z njim!

Vsak kristjan mora biti v vrstah boja božjega proti nasilju laži in zmote, to seveda v javnosti. Vsak katoličan je v tem smislu politik. Zato je in mora biti katoliška politika, morajo biti katoliški poslanci, katoliški listi.

Za to politiko molimo vsak dan: »Pridi k nam tvoje kraljestvo!«

I.

pira in teži na Zahod. Ta položaj se iz raža tudi v stvarnosti vsakdanje politike obeh blokov. Zato ne moremo nikoli vzeti niti za preveč tragično, niti za preveč optimistično, kar se iz dneva v dan dogaja v odnosih obeh svetov do Jugoslavije. Eno moramo imeti vedno pred očmi: svetovni komunizem načrtno zbira svoje sile in jih strategično razpostavlja, toda tudi Zahod ne miruje in zavzema zadnje postojanke. V razpostavljanju sil računa komunistični svet trdno in opravičeno - tako misli »Pregled« - na popolno sodelovanje komunističnega vodstva, svobodni svet pa prav tako na nemahljivo in v trpljenju preizkušeno zvestobo jugoslovanskega ljudstva. Okrog obeh postavk bo mednarodna politika gradila svoje načrte. Morda jih bo vsakdanja strategija od časa do časa zatemnila ali celo zakrila. Toda to ne sme niti nam, niti našim narodom zmanjšati vero v svobodni svet.

# NAŠ TEDEN V CERKVI

18. 12. nedelja, 4. adv.: kvat.: sv. Gracijan  
19. 12. ponedeljek: sv. Urban V., p.  
20. 12. torek: sv. Julij, muč.  
21. 12. sreda: sv. Tomaž, ap.  
22. 12. četrtek: sv. Demetri, muč.  
23. 12. petek: sv. Viktorija, muč.  
24. 12. sobota: Sveti večer, Adam in Eva  
25. 12. nedelja: Božič, Rojstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa.

**SV. TOMAŽ, apostol; evangelij je oznanjal v Indiji, kjer je bil mučen v Kalamini pri Madrasu. Njegove kosti so sedaj pokopane v Ortoni (Italija).**

**MOČ TEME.** Dokler je delal Jezus čudeže in oznanjal čudovite verske resnice, je bilo za apostole prav dobro. Toda nastopila je Moč teme, satan, ki je naščuval farizeje: Jezus Kristus je bil, čeprav ne

dožen, obsojen na smrt na križu. Ko je Jezus trpljenje napovedal, je Tomaž celo rekel: »Pojdimo tudi mi z njim in umrmo z njim.« Ko je trpljenje nastopilo in je bil Jezus križan, je bila to velika preizkušnja za apostole. Peter je Jezusa zatajil, Juda izdal, Tomaž je dvomil o njem. Vendar Jezusa ni zavrnil. Žaloval je, da se je tako zgodilo. Težil ga je dvom: ali se je Jezus motil, ali ni Sin božji?

Moč teme, hudič, se dandanes ne skriva za farizeje, ampak za brezbožno propagando. Nasilniki hočejo uničiti vse, kar je božje, kar je krščanskega. O tem priča prepoved krsta, poroke, obiška sv. maše, brezverski pouk že v ljudski šoli... Marsikdo zdvomi: kje je Bog, zakaj ne udari? Ne dvomi! Ne bodi neveren Tomaž, je pač Moč teme, a ne zmagala.

## IZ SV. EVANGELIJA

**W**petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji in Herod četrtni oblastnik v Galileji in njegov brat Filip četrtni oblastnik v Itureji ter deželi Trahonitidi in Lizaniji četrtni oblastnik v Abileni, in ko sta bila velika duhovnika Ana in Kajfa, je Gospod govoril Janezu, Zaharijevu sinu, v puščavi. In prehodil je vso jordansko pokrajino in oznanjal krst pokore za odpuščanje grehov, kakor je pisano v knjigi pregovorov preroka Izaija: »Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, izravnajte njegove steze; vsaka dolina naj se izpolni in vsak hrib in grič naj se zniža; in kar je krivo, naj bo ravno, in kar je hrapavo, naj postane gladka pot; in vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.«

Se govori sv. Janez Krstnik. Danes oznanja pokoro in duhovno obnovo.

1. Pokora nam je vsem potrebna in koristna. Potrebna, ker smo grešniki, dediči žalostne dediščine izvirnega greha, s katerim se rodimo na ta svet. Nihče ni brez nje. Njegove posledice so v nas še vedno žive, čeprav je bil greh sam pri sv. krstu odvzet. Tako je n. pr. razum podvržen zmoti, volja slabemu, oglašajo se strasti, cela narava je v neki meri oslabiljena. Zaradi tega vedno znova padamo v greh.

Vendar nismo kakor na smrt obsojeni ranjenci, brez potrebnih moči. V rokah imamo veliko, učinkovito sredstvo: božjo milost. Brez nje bi padli in obležali v grehu, z njo pa smo močni in zmagoviti. Tre-

ba se je vsekakor boriti, ker brez borbe ni zmage. Tak boj proti grehu in grešni naravi, zlasti proti strastem se imenuje pokora ali zatajevanje. Krotiti je treba svoje čute in čutila, brzdati oči in ude, zmerno jesti in zmerno piti, premagovati in zatajevati mesena požuljenja, celo telo devati v sužnost; podrediti se mora duhu in duhu Bogu.

Pomnimo, da naša pokora ni uspešna, če ni združena s sv. zakramenti. Potrebujemo namreč božjo pomoč, sv. milost, ki jo dobimo predvsem v svetih zakramentih.

2. Potrebna je duhovna obnova, duhovno prerojenje. Tako Janez Krstnik kakor Zveličar sam, oba nas učita, da moramo prenoviti, t. j. poduhoviti našo osebo in naše življenje: spremeniti mišljenje po veri, tako da bo v njem vladala božja resnica; spremeniti želje, da bodo vselej urejene, dobre in lepe; spremeniti nazore, da bodo krščansko čisti in pravilni; zboljšati voljo, očistiti srce, poduhoviti naravo, posvetiti življenje.

Z drugimi besedami, treba je dejansko živeti življenje sv. krsta, življenje božje milosti, t. j. živeti po veri in božji postavi, živeti pravo krščansko življenje. Pri sv. krstu smo se namreč odpovedali grehu in hudebnemu duhu in slovesno obljubili zvestobo Bogu. Utrujimo se vsak dan znova v tej zvestobi! Če pa smo jo z grehom prelomili, ne čakajmo, marveč čim prej v spovednico, da se očistimo in zopet spravimo z izgubljenim Bogom.

Biti kristjan, pomeni odmeti greh in vsem grešnim nasladam ter živeti duhovno, sveto življenje. Mi smo pri sv. krstu grehu umrli in začeli novo, nadnaravno življenje. To je, ki velja! Čuvajmo ga in hranimo ga skrbno s pogostim sv. obhajilom!

## Iz življenja Cerkve

### PRESEDNIK GRONCHI PRI SV. OČETU

V torek 6. decembra ob 10-h je sprejel sv. oče v slovesni audienci predsednika republike dr. Ivana Grončija. To je bil prvi uradni obisk novega predsednika pri sv. očetu. Predsednik je šel tudi v vatiškansko državno tajništvo in v baziliko sv. Petra.

### KARDINAL MINDSZENTY

biva v poletni škofijski rezidenčni škofije Pees. Vilo so leta 1948 zaplenili; potem so leta 1950 zbrali v njej pregnane redovnice, ki niso sposobne za delo. Preteklega junija pa so redovnice nenadno preselili drugam in v vili pripravili prisilno bivališče za kardinala. V molku in molitvi preživlja junak vere svoje pregnanstvo.

### 8. DECEMBER - PRAZNIK V AVSTRIJI

Dunajski parlament je sprejel zakon, po katerem se 8. december proglašajo kot prazniški dan za vso državo. Ta sklep ugodno zaključuje akcijo, ki jo je lansko leto začel katoliški tednik Der Volkshote za proglasitev 8. decembra za prazniški dan. Časopis je v ta namen zbral pol drugi milijon podpisov. Ta vseobča akcija avstrijskih katoličanov je sedaj končana z uspehom.

### SEMENISČE ZA BREZBOŽNO PROPAGANDO

Moskovski list Literaturnaja gazeta poroča, da so člani Družbe za znanost in politiko organizirali stalno semenišče, da bi v njem vzgojevali dobre predavatelje brezboštva.

### BAZILIKA SV. PAVLA V RIMU

15. julija leta 1823 je požar uničil veličastno baziliko sv. Pavla v Rimu. Z velikim trudom so jo potem pozidali v vsej nekdanji krasoti. Ponovno je bila posvečena 10. dec. 1854. Posvetitve se je udeležil sam sv. oče Pij. IX. v spremstvu 185 kardinalov in škofov. Pri posvetitvi nobene druge cerkve ni bilo prisotnih tako veliko število cerkvenih dostojanstvenikov.

### CERKVE SPREMNJENE V SKLADIŠČA

V Litvi so komunistične oblasti številne cerkve spremenile v skladišča, nekatere celo v tovarne.

### POSLANICA SV. OČETA KARDINALU STEPINCU

Sv. oče je naslovil na kardinala Stepinea, ki je te dni praznoval srebrni mašniški jubilej, naslednjo poslanico:

»Tebi, ljubljeni sin, ki dopolnjuješ 25-letnico mašništva, Tebi, ki imaš mnogo zaslug in tako velike težave, izrekamo pohvalo tvojim krepostim in izražamo tvoje očetske želje prosi Gospoda, da Ti nakloni tolažbe ter Ti v ljubezni podeljemo Naš apostolski blagoslov.«

### UMRL JE VIDEMSKI NADŠKOF

V starosti 83 let je dne 9. decembra umrl v Vidmu msgr. Jožef Nogara, ki je bil 28 let videmski nadškof. Bolehal je že delj časa. Videmski kapitelj je prejel ob tem žalostnem dogodku nešteto sožalnih brzojavk. Tudi goriško mesto se je pridružil žalosti videmskega mesta, saj je bil po-

kojni nadškof Nogara vedno tesno povezan tudi z goriško nadškofijo. Leta 1931 je imel pontifikalno sv. mašo ob pogrebu nadškofa Sedeja. Leto pozneje je posvetil na novo sezidano baziliko na Sveti gori in se leta 1939 udeležil slovesnosti 400-letnice svetogorskega svetišča. Bil je navzoč tudi na pogrebu msgr. Margottija, goriskega nadškofa, leta 1951.

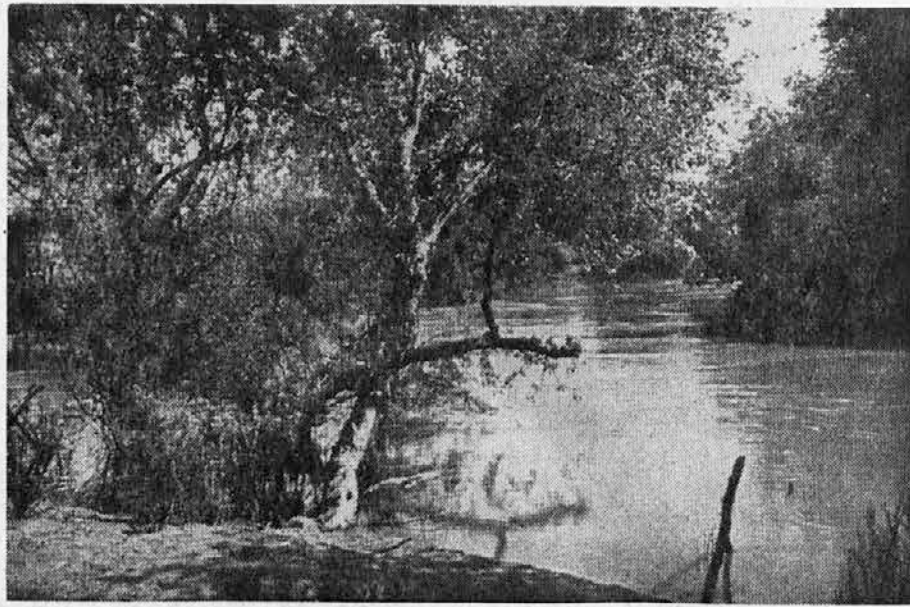
### TRŽASKI ŠKOF MSGR. SANTIN SEST-DESETLETNIK

Na praznik Brezmadežne je tržaški škof msgr. Anton Santin dopolnil šestdeseto leto starosti. Tržaški nadpastir stopa s šestim križem telesno in duševno svež in delaven. Leta njegovega škofovanja v Trstu so tesno povezana z zgodovino mesta med obema vojnoma, z drugo svetovno vojno in z leti po njej. Rodom iz Rovinja v Istri je med prvo svetovno vojno sam okusil

vso težo begunstva. Potem je deloval v Pulju, nato kot škof na Reki in od leta 1938 kot škof v Trstu. Nadpastirsko delo škofa Santina ni lahko. Poleg nadpastirskih duhovnih dolžnosti trkajo na njegova vrata in sree nešteti, ki so potrebni zemeljskih dobrin. Nadpastir stori, kar more. Tudi mnogi slovenski verniki in duhovniki so našli v najtežjih urah pri njem pomoč.

Kot nadpastir je oskrbel škofiji lastno malo in veliko semenišče v našem mestu, ustanovil osem novih župnij v načrtu ima deset novih cerkva, od katerih jih je že pet v delu. Velik je nadpastirjev organizatorični načrt in delo v katoliških organizacijah, v katerih vidi veliko pomoč pri dušnopastirskem delu.

Škofu msgr. Santinu želimo ob njegovi šestdesetletnici obilo božjega blagoslova, da bo prav vodil zaupano mu čredo.



POKRAJINA PRI JORDANU, KJER JE PRIDIGAL SV. JANEZ KRSTNIK, KOT GA ČUJEMO SEDAJ V ADVENTU

## SPREMEMBA OBREDOV V VELIKEM TEDNU

Kakor je bilo pričakovati, tako se je tudi zgodilo. Sv. stolica je določila nove spremembe pri obredih velikega tedna. Te spremembe bodo veljavne za ves svet od prihodnjega velikega tedna. Čeprav se pripravljamo šele na božič, si oglejmo te spremembe. Važne so in lepe. Mnogi ljubitelji cerkvene liturgije so jih že tuliko časa nestrpnno pričakovali.

Če se bomo vsi res dobro potrudili in skrbno vernike na te spremembe pripravili, bo tudi pri nas ta novi veliki teden marsikaj doprinesel v slavo božjo in duhovno korist vernikom.

Da se je sv. oče tako hitro odločil, je pripomoglo dejstvo, da so se večerne sv. maše po svetu zelo obnesle. Poleg tega je novi način praznovanja velike sobote zelo lepo odjeknil v svetu.

Pri nas je vse to naletelo na različne težave. Če ni bila udeležba vedno zadovoljiva, je bilo precej krivde v tem ker je bilo marsikaj improviziranega brez primerne priprave, če ne celo brez pravega prepričanja. Mi sami pa ne tvorimo vsega sveta. Zato pa je prišel ta novi odlok.

Vsaka sprememba naleti tudi na odpor. Tu pri nas poseben pri tistih, ki bi radi videli, da bi vse versko življenje ostalo pri starem in kot stara čara šlo med pozabljene stvari. Vsaka reforma nima pa samo trenutne važnosti, ampak stremi za prihodnostjo.

Sv. stolica skrbno priporoča, naj se verniki na to dobro pripravijo. Saj so danes spremembe prav za vernike, da bi ti mogli prisostvovati tem lepim obredom, ki so bili tako pozabljeni in cerkve marsikje prazne. Poleg tega odlok odločno poudarja, naj se krajevne ljudske navade, ki so v zvezi s praznikom velikega tedna in so

izraz pobožnosti, v kolikor se da, ohranijo v soglasju z novimi spremembami.

A o vseh teh zadevah homo še pozneje morali govoriti. Katere so pa te spremembe? Omenjam najvažnejše.

V glavnem so vsi obredi prestavljeni na popoldanske ali večerne ure. Do sedaj so se ti obredi vršili zjutraj, od sedaj naprej pa se bodo popoldne, zvečer ali celo ponoči.

Na veliki četrtek bo sv. maša v času med peto in osmo uro. Zjutraj bo sv. maša samo v stolnici, kjer škof posveti sveta olja.

Na veliki petek bo pobožnost popoldne okoli tretje ure. Na vsak način ne po šesti. Ta dan bodo smeli tudi verniki prejeti sv. obhajilo.

V soboto bo polnočnica kakor smo jo v Trstu že imeli. Ta sprememba bo prinesla precej težav na deželo, zlasti za kraje, kjer imajo velikonočno procesijo v soboto zvečer. Pa mislim, da ne bo tako težko najti primernega izhoda.

Škof lahko dovolji v soboto sveto mašo že zvečer. Po tej sv. maši bi se pa lahko razvila velikonočna procesija, kakor so to naredili po nekaterih krajih v Avstriji in na Madžarskem, kakor sem zvedel. Seveda je to moj osebno mnenje.

Po človeško rečeno je precej nerodna sprememba v tem, da bo na veliki soboto post trajal cel dan, medtem ko je do sedaj trajal samo do poldne. Velika sobota je v liturgičnem pojmovanju dan žalosti, ker je spominski dan, ko je Jezus ležal v grobu.

Druge podrobnosti bomo sčasoma spoznali. Molimo pa, da bi vse to obrodilo stoteren sad.

Dr. L. Šk.

## PO SVETU NAOKROG

### PAMETEN UKREP

Avstralska vlada je preklecala zakon, po katerem je moral vsak fant, ob poklicu svoje zaročenke v Avstralijo, plačati 100.000 funtov. Sedaj bo zadostoval le podpis, s katerim se bo fant zavezal, da bo plačal 100.000 funtov, če po prihodu zaročenke v Avstralijo ne bo prišlo do poroke v teku treh mesecev. Ta vsota naj bi služila zaročenki za povratno potovanje v Evropo.

### FARAONI NIMAJO OBSTANKA

Zakladi iz faraonskih grobov, doline kraljev in raznih še ne raziskanih piramid, se v zadnjem času v Egiptu tako hitro množe, da oblasti ne vedo več, kam naj jih shranijo. Razsežni arheološki muzej v Kairu je dobesedno natrpan in zato je egiptovska vlada na prošnjo arheologov sklenila priključiti mestnemu muzeju dva

nova trakta. Boje se pa, da tudi to ne bo zadostovalo, zato vlada zdaj proučuje, da bi ponudili odvisk umetnostnih in arheoloških zakladov mednarodnim muzejem. Da bi te umetnine dali v razprodajo zasebnim zbiralcem in turistom, tega pa egiptovska vlada ne dovoljuje.

### EDEN IN MAC MILLAN POJDETA V ZDRUŽENE DRŽAVE

Pretekli teden so uradno objavili, da bosta angleški ministrski predsednik Eden in zunanji minister Mac Millan konec januarja obiskala ameriškega predsednika Eisenhowerja. Pogovoriti se morajo o novi zahodni politiki, ko je postalo jasno, da so Sovjeti pognali v zrak ne le ženevsko konferenco, temveč, da hočejo obnoviti tudi hladno vojno. Medna-

rodni položaj se je zaostрил zlasti zaradi Nemčije in zaradi ostrih protizahodnih izjav, ki sta jih dajala Bulganin in Hruščev med svojim potovanjem po Aziji.

### ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

Jugoslavija se je v povojnih letih vrgla na industrializacijo in pri tem zanemarila glavni vir življenja: kmetijstvo. To se sedaj bridko mašuje. Država bi rada popravila to svojo napako in skuša na vse načine okrepiti kmetijstvo. Iz zveznega sklada bodo do konca leta nakazali dve milijardi din za razvoj in pospeševanje kmetijstva, 35 milijonov din pa so določili za specializacijo kmetijskih strokovnjakov, zlasti v inozemstvu.

Uspehi posvetitve večje pažnje kmetijstvu se baje že poznajo. V primeri z lanskim letom se je pridelek pšenice letos zvišal za 76%.

Prav tako skušajo posvetiti večjo pažnjo živinoreji in perutninarstvu. Vsi ti ukrepi pa bodo malo ali nič zalegli, če kmet ne bo zopet delal z veseljem. To se bo zgodilo, ko bo gotov svojega pridelka kot gospodar na svoji zemlji.

### MRAZ V MOSKVI

Že dolgo let ne pomnijo v Rusiji takega mraza, kakor je nastopil pretekli teden. Zlasti je prizadeta Moskva, kjer je termometer padel na 35 stopinj pod ničlo. Mestne oblasti so odredile, da bodo šole ostale zaprte, dokler bo temperatura pod 25 stopinj pod ničlo.

Prvi sneg je zapadel tudi v Severni Angliji in na Škotskem.

### REKORDNO ŠTEVILO PROMETNIH NESREČ NA CESTI GORICA-VIDEM

Prometna policija je izdala poročilo o cestnih nesrečah v naši pokrajini v zadnjih desetih mesecih. Po teh poročilih si je naša pokrajina pridobila nov nič kaj lep primat. Na cesti Gorica-Videm je bilo v zadnjih desetih mesecih največ cestnih nesreč v Italiji: 317 prometnih nesreč, v katerih je izgubilo življenje 17 oseb, 204 pa so bile ranjene. Tudi lansko leto je bilo največ nesreč na cesti Gorica-Videm, po tri nesreče za vsak kilometer.

Italijanski avtomobilski klub je sestavil statistiko prometnih nesreč v Italiji in ugotovil, da je v letu 1954 bilo na 7531 km državnih cest Italije 6475 prometnih nesreč. Brez dvoma je tem nesrečam kriv povečan cestni promet, nemala krivda pa je tudi na premajhni pazljivosti šoferjev in večjih tudi pešcev.

### ZENSKÉ NA SODISCU

Pravosodni minister Moro je na seji, ki jo je imela poslanska zbornica dne 17. novembra, predložil načrt zakona o udeležbi žensk pri porotnih sodiščih in pri sodiščih za mladoletne.

## IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

### »GALLUSOV« KONCERT V BUENOS AIRESU

Slovenski pevski zbor »Gallus« v Buenos Airesu je 23. oktobra nastopil z našimi narodnimi in umetnimi pesmimi v gledališču Cervantes. Koncert se je vršil v okviru manifestacij, ki jih vsako leto prireja argentinsko vzgojno ministrstvo. Zbor, ki ga vodi dr. Julij Savelli, je imel na sporedu 8 pesmi, s katerimi je posredoval argentinskemu občinstvu pristnost slovenske duše in značaja. Argentinska napovedovalka je zbor predstavila kot skupino ljudi, ki izhajajo iz apo število komaj en in pol milijonskega naroda, toda z visoko srednjeevropsko kulturo.

### SLOVENSKI ŽUPAN V AMERISKEM MESTU

Za župana v Indianapolisu, glavnem mestu države Indiana v ZDA, so izvolili pri volitvah 8. novembra Philpa L. Bayta (Bajt), enega izmed enajsterih otrok revnih slovenskih priseljencev. Bajt je kandidiral na demokratski listi in premagal svojega republikanskega nasprotnika.

### SLOV. NARODNI PRAZNIK V KANADI

Naši rojaki v Torontu so tudi letos proslavili narodni praznik 29. oktober. Svečanost je pripravil slovenski del Krščansko-demokratske zveze za Srednjo Evropo. Na sporedu so bili priložnostni govori, recitacije in pevske točke. Drugo proslavo pa je organizirala Slov. narodna zveza par dni pozneje s podobnim programom. Vodila misel, ki je ob proslavah spremljala kanadske Slovence, je bila povezava med spominom pred 37 leti pridobljene narodne svobode in upanja na skorajšnjo osvoboditev slov. naroda izpod komunistične diktature.

# Goriška katoliška mladina ob vznožju Brezmadežne

Ni ga lepšega in pomenljivejšega praznika za katoliške organizacije, kot je ravno praznik Brezmadežne. Vsako leto znova se ob tem svetlem vzoru poživi v mladih srcih navdušenje za čisto in čednostno življenje, vsako leto znova se novi člani pridružijo Marijinim četam. Zato je bil tudi letošnji praznik Brezmadežne praznik velikega navdušenja goriške katoliške mladine.

Goriška dekliška Mar. družba, ki šteje že pol stoletja svojega obstoja, je tudi leto sprejela v svojo organizacijo tri nove članice, dve učiteljici in eno dijakinjo. Štiri mlajša dekleta pa so zaprosila za sprejem med kandidatkinje. Vsa ta lepa slovesnost sprejema se je izvršila v mali cerkvi sv. Antona. Priložnostni govor je imel č. g. pater Fidelis, ki nam je toliko lepega povedal o Mariji.

## AKADEMIJA V ČAST BREZMADEŽNI

Sledila je nato v dvorani Brezmadežne na Placuti slavnostna akademija, ki so jo z vso poštrevnostjo in dovršenostjo pri-

pravili člani fantovske Marijine kongregacije. Že zjutraj so se zbrali v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, kjer so med sv. mašo vsi pristopili k sv. obhajilu. Bil je to pogled, ki je ganil vsakogar. Preko sto mladih fantov ob obhajilni mizi! S tako pripravo so popoldne tudi javno nastopili in pred vsemi izpričali svojo vero in vdanost Mariji.

Po pozdravnih besedah voditelja fantovske Mar. kongregacije je nastopil kvintet mladih kongregantov in nam občuteno zapel pesem »Mi smo mornarje«. Sledil je izbran govor voditelja Goriške dekliške Marijine družbe, ki nas je najprej spomnil na obljubo, ki so jo goriški Slovenci dali Brezmadežni v viharnem letu vojne leta 1944, ko so po dvajsetletnem kulturnem molku imeli na ta praznik svojo prvo akademijo v zavodu Notre Dame, obljubo, da se bo ta akademija na dan Brezmadežne vsako leto obnovljala. Vsem bodo ostale v spominu njegove zaključne besede, polne upanja na duhovni prepoved naše mladine. Mladina ljubi lepoto, ljubi čistost, zato bo našla pot v življenje milosti ob vznožju Brezmadežne.

Sledil je melodram, nato nastop dveh harmonikarjev in končno zopet fantovski oktet. Vse je bilo tako lepo ubrano na melodijo praznika, da res želimo, naj se tak način obhajanja praznika Brezmadežne ohrani tudi zanaprej.

# OBVESTILA

SLOV. KAT. DRUŠTVO IZ GORICE

bo na splošno željo ponovilo v soboto 17. decembra 1955 ob 21. uri na Placuti

## GLASBENI KONCERT

pd vodstvom prof. M. Fileja

Vstop samo z vabili, ki se dobijo v trgovini čevljev Košič in v kavarni Bratuž.

\*

SLOV. KAT. DRUŠTVO IZ GORICE

priredi

v nedeljo 18. decembra 1955 ob 16.30 v Marijinem domu na Placuti

## KULTURNI VEČER

posvečen desetletnici našega kat. tednika.

Na sporedu:

Razvoj katoliškega tiska pri Slovencih (predava dr. Anton Kacin).

Ob 10. letnici »Katoliškega glasca«

(govori msgr. dr. Močnik).

Nastop pevskega okteta S.K.P.D.

Vstop prost. Prisrčno vabljeni!

\*

## TRETJEREDNIKOM

V nedeljo 18. decembra bo redni mesečni shod pri Sv. Ivanu za III. red. Shod se začne četrte ure prej kot po navadi. Najprej bodo štiri novinke napravile redovne obljube, nato bodo litanije in blagoslov z Najsvetejšim in nazadnje še papežev bla-

goslov, ki ga tretjeredniki prejmejo dvakrat na leto.

Življenjepis božjega služabnika p. Leopolda je še vedno na razpolago. Dobi se v Gorici pri voditelju tretjega reda in v Katoliški knjigarni ter v Trstu v knjigarni Fortunat. Če želiš napraviti veselje svojim dragim, jim nabavi to knjigo.

\*

POLNOČNICA bo v Gorici pri Sv. Ivanu kot prejšnja leta. — Pridite!

\*

## MARIJINA DRUŽBA V TRSTU

priredi v nedeljo 18. decembra v svoji dvorani v ulici Risorta igro p. Angelika

## MUČENICA JEZUSOVA

Začetek ob 5.30 pop. Vabljeni!

\*

SLOVENSKA PROSVETNA MATICA IN PEVSKO DRUŠTVO »A. TANCE« iz Nabržine priredita v nedeljo, dne 18. decembra 1955 v nabrežinski kinodvorani

## GREGORČICEVO PROSLAVO

Nastopajo: mešani pevski zbor »Avgust Tanca« z umetnimi in narodnimi pesmimi pod vodstvom g. Stanke Maliča in tercet »Metuljček« iz Rojana; na sporedu so tudi recitacije in solospeli. Glasbene točke bo izvajal violinist K. Sanein ob klavirski spremljavi prof. Mirce Saneinove.

Začetek ob 16. uri.

\*

# Radio Trst A

Nedelja, 18. decembra: 11.30 Vera in naš čas, 12. Oddaja za najmlajše - D. Petkovšek: Vitezi okrogle mize, 15.55 Koncert pianista Gabrijela Devetaka, 17. Koncert moškega zbora »Vesna« iz Sv. Križa, 20.30 Mascagni: Prijatelj Fritz, opera v treh dejanjih.

Torek, 20. decembra: 20.30 Slovenske pesmi, 21. Radijski oder - Ceyer: Zimski večer, igra v treh dejanjih.

Sreda, 21. decembra: 20.30 Vokalni tercet Metuljček, 21. Slike iz naše preteklosti, 21.30 Igra klavirski duo Vrabec - Demšar, 22. Iz slovenske književnosti in umetnosti.

Četrtek, 22. decembra: 20.30 Slovenski oktet, 21. Dramatizirana zgodba, 22. Iz italijanskega političnega življenja.

Petek, 23. decembra: 21. Tržaški kulturni razgledi, 21.30 Vokalni kvintet, 22. Iz svetovne književnosti in umetnosti, 22.44 Slovenski samospeli.

Sobota, 24. decembra: 12.55 Jugoslovanski motivi, 16. Božične slike iz 19. stoletja, 20.30 Božični motivi, 24. Prenos Polnočnice iz cerkve sv. Jakoba.

# Dobri časopisi in revije

Opozarjamo in priporočamo naslednje verske in katoliške liste v slovenskem jeziku:

KATOLISKI GLAS, tedensko glasilo slovenskih katoličanov na Goriškem in Tržaškem, ki v luči vere in cerkvenega nauka seznanja naše ljudi s sodobnimi vprašanji.

PASTIRČEK, otroški list, mesečno prinaša prijetne povestice za otroke.

VERA IN DOM, mesečna revija za odrasle. Poleg leposlovja prinaša še vzgojne in kulturne članke ter poročila.

KATOLISKI MISIJONI, glasilo slovenske misijske družbe. Polni so zanimivih poročil iz misijskega življenja in aktualnih člankov o misijonih.

DUHOVNO ŽIVLJENJE, mesečnik za življenje po veri. V njem dobiš strokovne članke in načelne razprave poleg leposlovnih prispevkov in poročil iz celega sveta.

AVE MARIJA, glasilo severnoameriških frančiškanov. Poljudno in zanimivo sestavljen mesečnik.

To so časopisi in revije posebno znani na Primorskem in ki jih smemo brez pomislekov priznavati za katoliške ter jih priporočati.

»Katoliški glas« v vsako slovensko družino!

## DAROVI ZA SLOV. ALOJZIJEVIŠČE

V blag spomin pok. staršev Terčon poklanjajo hčerke 1500 lir; N. N. 100 lir; M. Z. 1000 lir. Iskrena hvala! Tudi vsem družinam, ki so nas to jesen obdarile s sadjem, pošiljamo naše hvaležno priznanje. Bog povrni!

## DAROVI ZA SLOVENSKO SIROTIŠČE

Podgora: 115 kg kakov, 70 kg krompirja, 5 kg jabolk; v denarju 25.400 lir.

G. podjetnik Simič - za Miklavža: 2000 lir.

Naj Vsemogočni vsem tisočero povrne s svojim blagoslovom!

## DAROVI ZA MARIJANIŠČE

Ga. Nicolari z družino, Sv. Vincencij 1000; družina Palusa pri Sv. Vincencu ob smrti svojega očeta 1000; ga. Repine, Opčine, za Miklavža 3000; N. N. s Katinare 3000; N. N. iz Trsta 12.500 lir.

Vsem darovalcem naj obilno poplača dobi Bog, za kar se opravljajo v zavodu tudi posebne molitve!

## ZAHVALA

Na praznik Brezmadežne popoldne smo položili k zadnjemu počitku na openškem pokopališču našo ljubljeno

# LIDIJO STOJKOVIČ

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so nam na katerikoli način pokazali svojo sočutje. Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, gg. profesorjem, dijakom in drugim, ki so se udeležili pogreba. Nepozabno Lidijo priporočamo v molitve.

Opčine, 12. decembra 1955.

MAMA IN DRUŽINI SOSIČ-STOJKOVIČ

# »Katolištvo« Novega lista

»Novi list« je v zadnji številki ogabno napadel nedeljo za katoliški tisk. Hvaležni smo mu, ker je s tem pokazal svojo pravo barvo in potrdil, da prav sodimo o njem.

Prav pravi, da bi se morali katoliških načel držati vsi listi. Torej tudi »Novi list«. Katoliška načela pa so smernice, ki jih daje Cerkev. (Glej: Ušeničnik: Knjiga načel). Zakaj se jih torej ne drži? Zakaj priobčuje v podlistku roman »Na morju«, ki ga je napisal francoski pisatelj Guy de Maupassant, o katerem je v »Priročniku o knjigah« napisana ocena »escluso« (str. 145). Ta priročnik je sestavljen frančiškanski pater Sebastijan Pazzini, predgovor pa je napisal znani kardinal Lercaro, nadškof v Bolonji, in s tem dal vsako cerkevno odobrenje. Ocenjenih je nad 30.000 knjig. Ocena »escluso« pomeni, da katoličan že po naravnem zakonu ne sme brati takih knjig. Ta pater tudi razlaga v isti knjigi, na strani XVI., kaj pomeni ocena »escluso«. V skupino tako ocenjenih knjig spadajo vse one, ki spodbujajo temelje katoliške vere in morale, ker povečujejo tatvino, zagovarjajo, razporoko, popisujejo prizore, ki močno vzbujajo počutnost. Tako tudi spadajo pod to oceno knjige, ki tajijo nesmrtnost duše, bivanje božje in tudi kako drugo versko resnico, in tudi knjige, ki napadajo katoliško Cerkev in cerkveno načelstvo.

Pod tako oceno spada podlistek »Novega lista«. Katoličan, ki mu je pri srcu vera in zdravje naroda, bo sam izvajal zaključke.

Zato naj se starši zavedajo svoje dolžnosti, da otrokom ne bodo dali v roke takih spisov.



PRIZOR IZ IGRE »ČLOVEK, KI JE UMORIL«, KI SO JO UPRIZORILI BAZOVCI PRVIČ V BAZOVICI IN DRUGIČ V MARIJANIŠČU NA OPCINAH

## Mesec katoliškega tiska

Ne pozabimo na dolžnosti, ki jih imamo kot katoličani, da:

- ZA TISK MOLIMO,
- KATOLISKI TISK BEREMO,
- KATOLISKI TISK NAROCAMO,
- KATOLISKI TISK SIRIMO,
- KATOLISKI TISK BRANIMO,
- KATOLISKI TISK PODPIRAMO.

Pokažimo ta ves mesec, da se zavedamo svoje dolžnosti, zlasti pa izpričajmo katoliško zavest 11. decembra — v nedeljo za naš katoliški tisk.

## Nekaj dobrih knjig

M. Škerbec: Krivda rdeče fronte (1920): Tu je resnica o toliko opevani osvobodilni borbi.

Slikanica: Dominik Savio (1910): Zelo primerna in poučna knjiga za otroke.

Bessieres: Puščava bo cvetela (1910): Prijetno misijonsko branje za vse.

Barago na oltar, brošura, (150 lir): Primerna za duhovno branje.

Bine Sulinov: Krst pri Savici (300 lir): Igra po motivu Prešernovega Krsta pri Savici.

Fr. Jaklič, Knoblehar (življenjepis, brošura 800 lir): Knjiga je izšla ter se dobi v slov. knjigarnah v Trstu in Gorici.

seli vsie, je naravnost razgrela poslušalce. Kot tretja je bila na sporedu Komelova »Poročna koračnica«, mogočna in zelo razgibana skladba, ki spominja na wagnerjanske motive. Orkester je tudi težki prehod pri drugem nastopu dobro izpeljal. Pri tej pesmi je prišla do izraza vsa moč glasov, ki so se tu izlili v mogočno celoto. Ob koncu pesmi je prof. Filej čestital skladatelju prof. Komelu, ki je bil prisoten. Pri vseh treh imenovanih skladbah so želi dirigent, pevci in orkester veliko odobravanja.

Sledil je nastop dveh harmonikarjev, ki sta se prav lepo odrezala. Znala sta instrumenta prilagoditi trem različnim skladbam. Prva je bila Brahmovs »Madžarski ples« št. 5. Njiju izvajanje je povsem odgovarjalo značaju te kompozicije: dobri so bili prehodi iz hitrega v počasni tempo. Že tu sta pokazala dobro tehniko. Druga skladba, Händlov »Largo«, se je zelo posrečila tudi na teh instrumentih, čeravno bi se zdelo, da se prilaga le orglam ali godalnemu orkestru. Melodija je bila jasna in ob spremljavi močnih basov smo dobili vtis mogočnosti. Le tu pa tam je bilo čuti nevezanost v podajanju. Gibčnost prstov pa sta pokazala zlasti v zadnji skladbi »Faville musicale«. Harmonikarja se odlično ujemata in zato od njiju še veliko pričakujemo.

V tretjem delu je nastopil mandolinistični orkester sam. Spominjamo se še nje-

govega nastopa pred letom dni. Že takrat je žel priznanje, saj smo vsi vedeli, da je nastal pravzaprav iz nič, da je zrastle zgolj iz truda in vztrajnosti mladih fantov, ki povečini prej niso poznali instrumentov. Glavno zaslugo ima seveda tudi tu prof. Filej in njemu smo danes lahko hvaležni, da nam je ustvaril tak kompleks. Če pa primerjamo lanski in letošnji nastop, zaznamujemo tekem enega leta ogromen napredek. Medtem ko je bilo lani podajanje bolj mehanično, letos lahko govorimo že o občuteni interpretaciji. Tudi kar se tehnike tiče, je bil storjen velik korak naprej. Izbrane skladbe so bile letos veliko bolj zahtevne. »Veselo koračnica« V. Parme (večino izvajanih del je priredil prof. Filej sam), je orkester precizno izvajal in je občinstvu ugajala. Višek pa je bil podan z izrednim občutkom. Straussov Valček bi moral biti bolj razgiban za »dunajsko kri« in ne toliko ponavljaj.

In končno — opereta! Ta je vse spravila v razigrano voljo. Sijajna je bila čevljarjeva žena Urša s svojim lahkim in prijetnim glasom. Njo bi še in še poslušali! Njen energični mož jo je znal lepo ozdraviti in je prav dobro odpel svojo vlogo. Prav tako tudi oboje »sosedova«. Zelo so ugajali vsi dueti in pa kvartet, kjer so igralci prijetno zllili svoje glasove. Povodni mož pa se je samo od daleč oglašil s svo-

jim skrivnostnim glasom, čeprav je marsikdo čakal, da se bo tudi prikazal. Tudi tukaj je orkester izborno rešil svojo nalogo spremljavanja. Za uspeh operete gre brez dvoma zasluga tudi odlični režiji Kumrova.

Opereta je živahno zaključila ta lepi koncert in poslušalci so z nasmejanimi obrazi zapuščali dvorano.

Naj omenim še besede prof. Butkoviča, ki jih je izrekel v pozdravnem nagovoru, da namreč samo dirigent, pevci ter člani orkestra vedo, koliko truda, žrtve in odprave je zahtevala priprava tega koncerta. Koliko mesecev dela in prizadevanja! Če upoštevamo vse to in prištevamo še izredni uspeh, ki so ga doživeli, moramo s tega mesta izraziti vsem priznanje in jim iskreno čestitati.

Ta glasbeni koncert stavi ponovno na laž tiste pesimiste, ki menijo, da smo zamejski Slovenci obsojeni na kulturno smrt. Prepričani smo, da se vsi, ki so nam s koncertom posredovali toliko umetniški užitek, zavedajo velikega poslanstva, ki ga imajo v teh časih med našim ljudstvom. L.B.

## »ČAS POD STRELI«

V Argentini, v založbi Svobodne Slovenije, je izšla knjiga Ivana Korošca z naslovom Čas pod streli. Uvod je napisal Karel Mauser, ovitek in ilustracije pa je izdelal Ciril Skebe.

Mauser piše v svojem uvodu: »Porevolucijski čas nam je dal malo umetnikov, ki

bi zgrabili snov zadnjih petnajstih let tako, kakor jo je zagrabil Korošec...«

Mladi pisatelj Korošec je posvetil svoje delo tistim tihim junakom, ki so prvi vstali v obrambo domovine in strašnih duhov krave revolucije. Bili so to možje in fantje, ki so jim partizanske brigade požgale domove, pobile domače, ali pa tudi taki, ki so zbežali iz teh brigad, ko niso mogli več gledati njihovega nasilja. Združili so se v domobranske edinice, da branijo dom, da ga rešijo iz rok krvolokov. Ni se jim posrečilo. Tisoče in tisoče so požrle kraske jame, tisočerm pojo gozdovi svojo mrtvaško pesem. Umrl so za svobodo domovine, a njihova ljubezen do nje ni umrla, njihova žrtev ni pozabljena. Ob svojem času bo obrodila stoteri sad. ...»Saj sem tu same, toži stari Jernejec tam daleč preko Oceanac«, in prosim svoje fante: Jerneja, Tomaža pa Jožeta, Petra in Boštjana, tega najmlajšega ki jih nisem nič zadržal, ko so že vedeli, da jih prodajajo, prosim jih, da bi smel še na njihov grob in bi spet videl resnico in ljubezen, ki bo poglala iz njihovih sre...«

Hvaležni smo mlademu umetniku, da je po desetih letih oz besedo, ki ne hlepi po sovražstvu, rešil pozabe junaštva naših fantov in napravil prvi korak, kateremu bodo gotovo sledila še nova dela.

Iz Argentine smo že prejeli nekaj izvodov te knjige. Dobite jo na upravi Katoliškega glasa.

# STRŽAŠKEGA



ZBOR IZ GROPADE, KI JE PRVIČ NASTOPIJ V FARNI DVORANI V BAZOVICI ZADNJO NEDELJO NOVEMBRA. — GROPADE ŠTEJE KOMAJ 30 DRUŽIN

## Javna dela na Tržaškem

Pretekli dnevi so v Trstu šla na dražbo naslednja dela: gradnja poslopja za novo industrijsko strokovno šolo na Opčinah; občinska garaža in mehanična delavnica v drevoredu Miramar; občinski zavod za vzgojo in zabavo pri Sv. Soboti; šolsko poslopje na Rocolu; zaključna neta v ulici Locchi. Stroški znašajo okrog 500 milijonov lir.

## Smrt mlade dijakinje

Na Opčinah se je predzadnji ponedeljek dogodila težka nesreča, ki je zahtevala življenje 12-letne dijakinje Lidije Stojkovič. Ko se je omenjenega dne deklica vrnila iz šole - obiskovala je drugo gimnazijo pri Sv. Jakobu - si je kot vedno hotela pogreji kosilo. Med tem časom je pisala nalogo in ni začutila, da iz gorilnika uhaja plin, ki jo je končno omotil in zastrupil. Že mrtvo jo je našel ob 18.30 g. Evgen Sosič. Lahko si predstavljamo žalost matere, ki se je vrnila okrog 19. ure z dela, ko je našla hčerko mrtvo.

Na praznik Brezmadežne popoldne so nesrečno deklico položili k zadnjemu počitku na openskem pokopališču. V cerkvi je ganljive besede v slovo spregovoril g. dekan Natal Silvani. Povdaril je, da je deklica umrla ravno, ko je pisala domačo latinsko nalogo, torej med izvrševanjem svoje dolžnosti. Še zadnjo nedeljo je prejela sv. zakramente. Bila je pridna članica Marijinega vrtea. Velika udeležba pri pogrebu je najbolj pokazala, kako je ljudi prizadela nenadna smrt mlade dijakinje.

Navajamo še to, da je bila pokojna Lidija velika prijateljica Vilme Brišček, ki se je lansko leto ponesrečila z vlakom na Proseku. Takrat je Lidija neotlažljivo jokala. Sedaj sta pa že obe združeni v božjem naročju.

Slava B.

## Rojan

Na praznik Brezmadežne smo imeli sprejem v Marijino družbo. Pet žena in šest deklet je vstopilo v Mirijino družbo. Sprejem novih članic pomeni za družbo vedno zelo važen dogodek. To je namreč najboljše zagotovilo, da bo družba živela in delovala naprej. Sprejem je opravil g. župnik, v Marijin dom pa je prišel na obisk škofijski voditelj Marijinih družb g. dekan Silvani.

Istega dne je rojanska družina skavtov dobila svojo sobo. Z ljubeznijo in skrbjo so jo dolgo pripravljali. Vse je bilo treba

in bo vsem ostalo v prijetnem spominu. Prebeljena dvorana in nove krasne zavese na odru so na otroke kakor na odrasle naredile prijeten vtis. Ljudi se je v dvorani kar trlo in marsikdo je tedaj želel, da bi bila dvorana vsaj še enkrat tako velika. Najprej smo videli igrice »Miklavž prihaja«, potem pa je Miklavž klical na oder pridne otroke in jim poklanjal darove, dokler ni razdelil vsega, kar je bilo v velikih koših. S prireditve smo odhajali veseli in polni hvaležnosti do vseh tistih, ki so se trudili in nemalo žrtvovali, da je letošnje miklavževanje na Opčinah teko uspelo. Hvaležni smo odraslim, ki so vse vodili, pa tudi otrokom, ki so nam z igrice pripravili uro pristrénega veselja.

## Sv. Križ

V četrtek 28. novembra je vse Križane pretresla novica o trojni smrtni nesreči, pri kateri so zginili življenje Ivan Kouta in njegov sin Marjo iz Sv. Križa, ter Anton Ianna iz Nabrežine. Do nesreče je prišlo v bližini Proseka, kjer sta se v deževni noči trčila dva motorja. Prej omenjeni so obležali na mestu mrtvi, četrti - Ianna Marjo - pa je ostal težko ranjen v občestnem jarku.

V soboto 30. novembra je velika množica Križanov, Nabrežincev in prebivalcev bližnjih vasi spremlila žrte strašne prometne nesreče k večnemu počitku. Naj dragim pokojnim sveti večna luč! Hudo prizadetim družinam naj dragi Bog pomaga prestatiti težko žalost.

## Poštna zveza v tržaški okolici

Iz Rima in iz drugih delov Italije pride pošta redno v 24 urah. Ali veste, koliko časa hodi pismo na pr. iz Bazovice na Opčine? Če sami se niste poskusili, ne boste verjeli. Dva ali celo tri dni. V nedeljo oddana kartica v Bazovici je prišla na Opčine v sredo dopoldne. Opčine so velik center v okolici Trsta in vendar gre redna pošta iz mesta že ob petih zjutraj, razen priporočenih in ekspresnih pisem, ki jih pošiljajo tudi kasneje.

Uprava pošte bi gotovo mogla najti način za zboljšanje poštnih zvez med kraji v okolici Trsta.

popraviti od stropa do tal. Soba je okusno opremljena in človeka kar privlači. Blagoslovil jo je g. kaplan, starešina Slovenskih tržaških skavtov g. Ivan Theuerschuh pa je v nagovoru čestital rojanskim skavtom k lepemu uspehu.

## Nova slovenska knjigarna

V ulici Sv. Frančiška so odprli novo slovensko knjigarno, katere namen je, da bo skrbela za nove slovenske knjige, ki jih izdajajo slovenske založbe. Podobno knjigarno smo že dolgo močno pogrešali, saj je nabava knjig iz Ljubljane dostikrat zelo otežkočena. Knjigarna je lepo opremljena in ima že na razpolago lepo število knjig, posebno bodo zadovoljni naši malčki, saj dobijo v novi knjigarni bogato izbiro slikanic.

## Opčine

Miklavževanje, ki so ga priredili katoliški prosvetni delavci v dvorni Marijanišča v nedeljo 4. dec. popoldne, je lepo uspelo

# Z GORIŠKEGA

## Obisk sejma sv. Andreja

Letošnji semenj sv. Andreja je zadobil skoro predvojno lice. Računajo, da je nad 3000 oseb iz Jugoslavije v teh dneh obiskalo Gorico. Od sobote dalje so kar trumoma prihajali, največji dotok je seveda bil na ponedeljek, glavni dan semnja. Kramarji so ponujali svoje blago kar v dinarjih, a še teli so ubogi ljudje imeli le malo. Kako vse drugače je bilo v predvojnih letih, ko si je naš kmet v teh dneh nakupil vse potrebno za dolgo zimo za družino in za dom in še otroke razveselil z igračami in tradicionalnim »mandolatoma«. Upanje je, da se bodo odnosi med obema državama še izboljšali in da bodo ljudje vsaj za svoj denar lahko vedno laže kupovali najpotrebnejše.

## Miklavževanje v Gorici

Miklavževanje je med našim ljudstvom prišlo že tako v navado, da bi ga težko pogrešali, če bi kako leto izostalo. Male in velike je letos razveselil sv. Miklavž. V dvorani Brezmadežne na Placuti so na dan sv. Miklavža imeli najprej naši malčki svoj največji praznik. Dramatski odsek SKPD je poskrbel tudi za lepo zabavo z

izvajanjem spevoigre »Miklavž prihaja«. Posebno prizor v peklju je bil tako doživeto podan, da so se nekateri otroci zbalji hudičev in zbežali iz dvorane. Ostali so vztrajali le ob misli na sv. Miklavža in njegova darila. Slovenska Vincencijeva konferenca je poskrbela, da so vsi otroci dobili svoj paket iz Miklavževih rok, revnejši pa še obleko in obutev. Razdeljenih je bilo preko 250 paketov. Za to bogato obdarovanje gre še posebna zahvala goriškim Slovincem, ki so tako velikodušno odprli svoja srca, da razveselijo naše najmlajše.

Isti dan zvečer se je miklavževanje z igro »Miklavž prihaja« ponovilo za odrasle. Sv. Miklavž je tudi med odrasle razdelil svoja darila, seveda ne brez odškodnine. Vendar je za svoja duhovita vprašanja dobil prav take odgovore v veliko veselje vseh.

## Sovodnje

V nedeljo 4. dec. je bilo v šolskih prostorih miklavževanje, ki ga je priredil naš dekliški krožek. Sv. Miklavž je obdaril male in velike. Tem zadnjim je pa stavil težja vprašanja, katerim so vsi z zanimanjem sledili.

## ZAKLJUČEK

Za sklep še nekaj besed ljudstvu, kateremu veljajo zakonitve treh temeljnih človeških pravic.

Kaj misliš ti, ljudstvo, da tebe poleg treh temeljnih človeških pravic ne vežejo tudi gotove človeške dolžnosti?

Ravno iste so tvoje človeške dolžnosti, kakor dolžnosti posejajočih in vladajočih, samo s to razliko, da medtem ko njih vežejo te dolžnosti v višjih položajih in na višjih mestih, vežejo tebe, ljudstvo, v nižjih položajih, na nižjih mestih. Toda pomni, da tvoje dolžnosti radi tvoji nižjih položajev in nižjih mest so napram moralni sili ravno tako važne in odgovornosti polne. Zato jih morajo višji in nižji, vsak v svojem stanu in položaju, kolikor le more, pošteno, natančno in strogo vršiti in spolnjevati.

Miklavževanja se je udeležil tudi naš novi g. župnik, ki je nebeskega škofa pozdravil in mu želel, da bi drugo leto zopet prišel.

Našemu dekliškemu krožku se v imenu naših malih zahvaljujemo za požrtvovalnost in trud pri dobro uspelem obisku sv. Miklavža.

## Podgora

Na praznik Brezmadežne, 8. decembra, nam je bilo v cerkvi oznanjeno in povedano nadvse lepo in nepričakovano oznanilo: Naša župnijska dvorana, kjer se marljivo zbirajo Fantovski in Dekliški krožek ter Marijin vrtec, kjer je toliko vaj za cerkveno in narodno petje z mladim zborom in kjer smo imeli priložnost gledati na malem odru tako lepe prireditve, je obogatele kar za celega pol milijona lir! Namreč, gospodar podgorske tovarne gospod Antonio Toniella nam je - tudi na prošnjo in priporočilo prevzvišenega gospoda nadškofa - podaril in poslal prav za lepi Marijin praznik zelo moderen in fin kino-projekcijski aparat. Bog povrni vsem, ki so dobri za nas!

## Števerjan

Tudi letos so otvorili v števerjanski šoli slovensko čitalnico. Vodi jo g. učitelj Jožko Marinič. Odprta je za vse števerjance, mlajše in odrasle, ob ponedeljkih, sredo in petkih zvečer. Na razpolago so zanimive strokovne knjige, ki jih tudi izposoja.

Na sporedu ima tudi predvajanje zanimivih dokumentarnih filmov.

Sv. Miklavž je obiskal naše otroke v tork zvečer in je bil zelo radodaren. Hvaležni moramo biti našemu Dekliškemu krožku, ki ga je k nam povabil in mu pomagal, da je obdaril vse šolske otroke. Radodarnost je bila velika, saj vseh otrok je bilo 85.

## Doberdob

Praznik Brezmadežne smo praznovali primerno njegovemu pomenu. Precej sv. obhajil je najlepše dvignilo slavje v cerkvi; pa tudi peta slovesna sv. maša.

Zvečer je v župnijski dvorani najprej mladina z deklamacijami in govorom proslavila svojo Zavetnico in Mater, nato pa smo vsi z zanimanjem prisostvovali filmu »V znamenju križaa«.

V nedeljo, na dan katoliškega tiska, smo imeli priložnost si ogledati v župnijski dvorani naše katoliške časopise in revije in tudi si jih naročiti pri dekletih, ki so jih nosile po hišah. Več vaščanov je naročilo priljubljeno revijo »Vera in dom«. Tudi Mohorjeve knjige je vzelo veliko družin.

## Kratke novice

### Zavnili so nove članice

Zadnje čase veliko govorijo o kanadskem predlogu, da bi sprejeli v Združene narode vseh 18 držav, ki so prošle za sprejem. Med njimi je trinajst držav, ki jih podpira Zahod, in sicer Italija, Avstrija, Spanija, Finska, Irska, Portugalska, Kambodža, Ceylon, Japonska, Jordanija, Laos, Libija in Nepal. Za ostalih pet se poteguje Sovjetska zveza. Te so: Albanija, Bolgarija, Romunija, Madžarska in zunanja Mongolija.

Vsa zadeva je po silno dolgih in zapletenih pogajanjih prišla pred Varnostni svet pretekli torek. Zaradi odpora Čang-kajskovega delegata zoper sprejem Zunanje Mongolije je sovjetski zastopnik postavil »veto« zoper sprejem vseh zahodnih 13 kandidatov. Tako je zopet šla po vodi priložnost za vsaj skromno soglasje med komunistično in demokratično polovico sveta.

V čem pa obstoje tvoje človeške dolžnosti?

Prvič v tem, da izvršuješ dela, katera so ti odkazana ali naročena, kolikor mogoče točno, prav in v redu.

Drugič v tem, da si v svojih potrebah in zahtevah skromno in varčno. Pomni, da le tako zamoreš in se smeš oglašati in nastopiti zoper lahkomišljenost, razkošnost in potratnost drugih.

Dokler so v človeški družbi reveži, ki najpotrebnejšega nimajo, ni človeško in še manj moralno, si nepotrebne užitke privoščiti, pač pa je človeško in moralno takim revežem pomagati.

Tretjič ne bodi podkupljiv za nobeno nepošteno in krivično zadevo in, ko gre za resnico in pravico, vedno se postavi na njuno stran.

Velik in sramoten madež je danes na mnogih, ne samo na preprostitih in neukih, temveč tudi na izobraženih, da se postavljajo na stran in v službo stvari, o kateri vsaka zdrava in neučena pamet ve, da ni prava.

Nihče naj svojega jasnega prepričanja in zavednosti ne zataji. Drugače bo ostal

Izšel je PASTIRČEK

za mesec december

## Obrambna organizacija za Srednji Vzhod

Članice vojaške pogodbe, ki so jo podpisale Turčija, Irak, Perzija, Pakistan in Velika Britanija, so sklenile, da se bo pogodba imenovala Obrambna organizacija za Srednji Vzhod ali MEDO. Poleg ministrskega odbora bodo ustanovili tudi skupni vojaški odbor, v katerem bodo načelniki glavnih stanov vseh petih držav in ameriški opazovalec. Obrambna organizacija za Srednji Vzhod ima namen skrbeti za varnost včlanjenih držav pred morebitnim sovjetskim napadom. Z njo je sklenjen obroč okrog Sovjetske zveze od Pakistana do Turčije.

Kot odgovor na to pogodbo smemo smatrati potovanje Hruščeva in Bulganina v Indijo, Burmo in Afganistan. Tu sta oba državnika zelo ostro govorila zoper zapadne narode in snubila tri omenjene države za njih prijateljstvo. Sovjeti se pač hočejo ubraniti obkoljevalnemu obroču, s katerim jih zapadnjaki žiljo obdati.

## Svedski kirurg je operiral dekle iz Gradiške

Italijanski časopisi so na dolgo poročali o mladem dekletu iz Gradiške, Aleksandri Fornasiero, težko bolni za traumatično epilepsijo. Za dekle sta tržaški »Piccolou« in italijanski Radio zbrala potrebno vsoto denarja za operacijo. Dekle je s svojo mamo odpotovalo na Svedsko, kjer jo je že preiskal slavni svedski kirurg Olivecrona. Operacija je dobro uspela.

## Izredna vojna ladja

V tržaški luki je bila zasidrana ena največjih vojnih ladij New Jersey. Ladja je tako velika, da se ni mogla zasidrati pri obali, ampak je ostala nekaj kilometrov zunaj na morju. Poveljstvo ladje je dovolilo tudi obiske na ladji, a je zaradi dovoza k ladji bilo na razpolago le omejeno število vabil. Oni, ki so ladjo lahko obiskali, se niso mogli načuditi posebnemu svetu na ladji, ki je mesto in trdnjava zase. Ladja je opremljena s topovi 406 mm, ki zadevajo točno na razdaljo 80 km. Ladja ima lastno tiskarno, kjer tiskajo ladijski tednik, fotografski laboratorij, delavnice in podobno. Nosilnost ladje je 58.000 ton.

## OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik  
Tiska tiskarna Budin v Gorici

## Dr. GILBERT DELNERI

ZDRAVNIK ZA NOTRANJE BOLEZNI, REVMATIZEM, ATRITE, SIATIKO, SKLEPNA VNETAJA

SE JE PRESELIL v novi ambulatorij v palači »ESSO« v ulici Roma 2/I.

Sprejema od 10.-12. in od 15.-18. ure - (Telefon 23-12).

Na slo v osebne stanovanje je Trg Tomaseo 9 (Placuta) - Telefon št. 51-84.

prevaran, kakor oni zjalasti gledalci na semnju in kakor ona kmetica, katera je, sicer nevede, prodala s travo vred tudi ono čudovito zelišče ter s tem tudi sama zapadla glumačevemu varanju.

## ZAGOVOR

Nagib, da sem te vrstice napisal, je v tem, da že od prve svetovne vojne čutim potrebo po določenem in praktičnem socialno-gospodarskem programu. Grem pač za tem, da bi se zdramile in vžgale ljudske množice ter da bi se potem pritegnile in organizirale v tozadevno borbo.

Lepi so bili nekateri tozadevni članki v »Slovenskem Primorcu« in tudi v »Katoliškem glasu« so bili izvrstni. Toda na splošno zanimajo taki članki le ožji krog izobražencev, medtem ko v pamet preprostega ljudstva ne sežejo, zato tudi ne zbudijo zanimanja.

Želel bi, naj bi služile te vrstice vsaj kakor majhen oris načrta, katerega naj bi vsebinsko spolnila zmožnejša roka, ker moja pamet je za to nalogo prešibka in tudi — prestara.

Spacapan Albina

## SVETLOBA IN SENCA DEMOKRACIJE

### ČLOVEČANSKE DOLŽNOSTI

Tudi o teh dolžnostih si moramo biti na jasnem, kajti Cerkev z vso svojo moralno silo ne stoji samo za vsemi človeškimi pravicami, temveč tudi za vsemi človeškimi dolžnostmi. In teh dolžnosti je toliko, kolikor je človeških pravic.

So pa te dolžnosti za vsakogar obvezne, brez ozira na spol, stan, ali poklic. In ker je temu tako, moramo te dolžnosti vsaj v glavnih potezah na kratko navesti:

Prva in temeljna teh dolžnosti - že pred tisočletji zapisana - se glasi: Kar želiš, da bi drugi tebi ne storili, tega tudi ti drugim ne stori.

Kako lepo in znosno bi bilo človeško življenje, ko bi se vsi držali tega pravila. Sedaj pa pogledajmo n. pr. višje stanove, zlasti pa večje in močnejše države, kako vpoštevajo prvo in temeljno človeško dolžnost do malih narodov in držav ter narodnih manjšin?

Tem gospodom niti na misel ne pride, da bi se pri tem vprašali, kako bi njim bilo pri sreči in v duši, ko bi se sami znašli v položaju teh upalih držav in narodnih manjšin ter bi se z njimi tako postopalo!

Evo, gospodje, kakšna bi morala biti pri teh vaših odločitvah vaša človeška dolžnost!

Ker naša borba proti obstoječemu gospodarskemu sistemu ni revolucionarna, ni nasilna, marveč evolucijska (razvojna), ni vzroka, da bi se pred zakonitvijo teh pravic bali in tresli. Kajti z dnem, ko bo stopil v veljavo zakon o nedotakljivosti določene družinske lastnine, bo ta zakon začutil samo tisto lastnino, katera bo tistega dne še nezadolžena. Nato bodo prihajale pod zaščito tega zakona tovrstne nezadolžene dedščine, nato pa lastnine, ki bodo nastajale iz obveznih prihrankov mladeničev in deklet, kar bo trajalo najmanj eno desetletje časa.

Torej, ker se ne zahteva razlastitev posejajočih niti brisanje dolgov dolžnikom, napravljenih pred dnevom, ko bi stopil v veljavo tozadevni zakon, ni moralnega razloga, se upirati tej zakonitvi in, ker tega